



ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

คำชี้แจงและการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมศึกษา

ส่วนที่ 1 เอกสารคำชี้แจงสำหรับผู้ป่วยที่เข้าร่วมศึกษาในการศึกษาวิจัยเรื่อง

“ตัวแบบการอธิบายความเจ็บป่วยด้วย “เบาหวาน” ในมุมมองของผู้ป่วยโรงพยาบาลลำพูน”

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่มีแนวโน้มพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้น โดยตลอดและพบว่าผู้ป่วยจำนวนมากที่มารับการรักษาที่คลินิกโรคเบาหวานในโรงพยาบาลลำพูน ยังมีปัญหาในการควบคุมโรคเบาหวานและส่วนหนึ่งมีปัญหาคความไม่ร่วมมือในการใช้ยา การควบคุมโรคไม่ได้ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ เช่น ไตวาย หลอดเลือดหัวใจตีบ จอตาเสื่อม เป็นต้น โดยในการรักษาเบาหวานผู้ป่วยจะต้องใช้ยาตามแพทย์สั่ง ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมชีวิตที่บางอย่างอาจขัดกับวิถีชีวิตเดิมๆ

พบว่ารูปแบบความคิดหรือแนวคิดต่อการเจ็บป่วยหรือตัวแบบการอธิบายความเจ็บป่วยมีผลต่อวิธีการจัดการโรค การรักษาหรือไม่รักษา เนื่องจากมีผู้ป่วยมารับบริการแต่ละครั้งจำนวนมากและผู้ป่วยมีโอกาสน้อยในการแลกเปลี่ยนแนวคิดการเจ็บป่วยของตนกับบุคลากรทางการแพทย์ที่ให้บริการ จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาตัวแบบการอธิบายความเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวาน เพื่อจะได้เข้าใจคำอธิบายเกี่ยวกับโรคเบาหวานอันเกิดจากการสังสมประสบการณ์ความเจ็บป่วยของผู้ป่วยและหาแนวทางในการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้ป่วย

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจะขอความร่วมมือจากท่านในการถามคำถามเกี่ยวกับแนวคิดต่อการเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวาน ผลกระทบทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้สึก วิถีชีวิตของผู้ป่วย ความสัมพันธ์ต่อครอบครัว สังคม

การเก็บข้อมูลดังกล่าวไม่มีผลต่อการรักษาเบาหวานของท่าน และจะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ในภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางวิชาการโดยไม่เปิดเผยชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยเป็นรายบุคคล การสัมภาษณ์ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมงต่อครั้งหรือตามที่ท่านสะดวก และท่านสามารถถอนตัวจากการวิจัยนี้ได้ตลอดเวลา

หากท่านมีปัญหาหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมใดๆสามารถติดต่อ ญญ.สุภารัตน์
พัฒนรังสรรค์ กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำพูน โทร 053-569100 ต่อ 1141, 1142
ด้วยความขอบคุณยิ่ง ญญ.สุภารัตน์ พัฒนรังสรรค์ กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำพูน



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 ใบยินยอมการเข้าร่วมในการวิจัย (Informed consent)

ใบยินยอมการเข้าร่วมในการวิจัย (Informed consent)

เรื่อง “ตัวแบบการอธิบายความเจ็บป่วยด้วย “เบาหวาน” ในมุมมองของผู้ป่วยโรงพยาบาลลำพูน”

ข้าพเจ้าได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยเรื่องดังกล่าว ข้าพเจ้าเข้าใจดีว่าการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้
เป็นไปด้วยความสมัครใจ และข้าพเจ้าสามารถถอนตัวจากการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลา

ข้าพเจ้า ยินยอม เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้

ข้าพเจ้า ไม่ยินยอม เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้

ชื่อ-สกุลผู้ป่วยโรคเบาหวาน.....

ลายเซ็น.ผู้ป่วยโรคเบาหวาน.....

วัน/เดือน/ปี.....

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล และแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยเบาหวาน

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล

หมายเลข.....

ชื่อ-สกุล.....อายุ.....ปี เพศ.....

สถานภาพสมรส.....การศึกษา.....

อาชีพ.....

รายได้และแหล่งรายได้.....

ศาสนา.....

ลักษณะการอยู่อาศัยและจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติการเจ็บป่วย(ระยะเวลาการเป็นเบาหวานและโรคแทรกซ้อน)

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 2 แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

คำถามเพื่อหาตัวแบบการอธิบายความเจ็บป่วย (Explanatory Model) ในมุมมองของผู้ป่วยเบาหวานที่มารับบริการในคลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลลำพูน

- ก่อนถูกวินิจฉัยว่าเป็นเบาหวาน ชีวิตประจำวันเป็นอย่างไร
- ก่อนถูกวินิจฉัย เขาอธิบายว่า “เบาหวาน” คืออะไร ได้คำอธิบายนั้นมาจากไหน
- เขาประเมินตนเองอย่างไร ว่าตนเองเสี่ยงไม่เสี่ยงต่อโรคและคิดอย่างไรเมื่อตัดสินใจตรวจเบาหวานหรือมีอาการเป็นอย่างไร
- ครั้งแรกของการตรวจรู้สึกละเอียดอย่างไรเหตุใดรู้สึกละเอียดอย่างนั้น
- เมื่อถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวานรู้สึกละเอียดอย่างไรเหตุใดรู้สึกละเอียดอย่างนั้น
- หลังจากได้รับการบอกว่าเป็น “เบาหวาน” แล้ว หมอให้คำอธิบายเกี่ยวกับโรคนี้อย่างไรบ้าง ต่างกับที่เราเคยเชื่ออย่างไร
- หลังจากรู้ว่า เป็นโรคเบาหวานเขาแสวงหาคำอธิบายและการรักษาอย่างไร
- หลังถูกวินิจฉัยชีวิตประจำวันของเขาเป็นอย่างไรมีความยากลำบากขึ้นหรือไม่ อย่างไร และปรับตัวอย่างไร เช่น เรื่องอาหาร
- ผู้ป่วยได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของหมอหรือไม่ทำไมถึงทำหรือไม่ทำ
- การไปหาหมอดตามนัดใครพาไป ไปอย่างไร ลำบากหรือไม่
- อยากให้ระบบใน โรงพยาบาลเป็นอย่างไร
- ทุกครั้งที่เจาะเลือดรู้สึกละเอียดอย่างไร
- หลังเป็นเบาหวานมีผลต่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยและครอบครัวอย่างไร
- คนในครอบครัว หลังจากทราบว่าผู้ป่วยเป็นเบาหวานแล้วมีปฏิกิริยาอย่างไร
- คนในครอบครัว มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตอย่างไร
- เพื่อนบ้าน ชุมชน มีการปฏิบัติต่อผู้ป่วยเปลี่ยนแปลงไปหลังจากทราบว่า เป็นเบาหวานแล้วหรือไม่อย่างไร
- คนในครอบครัวหรือเพื่อนบ้านอธิบาย “เบาหวาน” ว่าอย่างไร
- ได้พูดคุยกับผู้ป่วยเบาหวานอื่นๆหรือไม่
- ผู้ป่วยเบาหวานอื่นอธิบายเบาหวานว่าอย่างไร
- หากพิจารณาจากชื่อโรค ผู้ป่วยคิดว่า ความหมายของคำว่า *เบา* และคำว่า *หวาน* คืออะไร และเกิดจากอะไร

- ผู้ป่วยเคยมีอาการผิดปกติที่คิดว่าเกี่ยวข้องกับโรคเบาหวานหรือไม่ อาการเหล่านั้นสัมพันธ์กับโรคเบาหวานอย่างไร และ คิดว่าสัมพันธ์กับการที่น้ำตาลสูงหรือน้ำตาลต่ำหรือไม่ มักเกิดช่วงไหน รุนแรงขนาดไหน
- เคยเกิดอาการผิดปกติอื่นหรือไม่
- นอกจากการรักษาที่ทางโรงพยาบาลแล้ว ได้มีวิธีการรักษาโดยทางเลือกอื่นหรือไม่อย่างไร
- ผู้ป่วยตัดสินใจใช้การรักษาทางเลือก ด้วยเงื่อนไขหรือเหตุผลใด ใช้วิธีดังกล่าวร่วมกับการรักษาแผนปัจจุบันหรือไม่ และปรับลด หรือ งด ยาแผนปัจจุบันอย่างไร มีเหตุผล หรือ มีอาการอย่างไร จึงปรับดังที่เล่ามา
- ผู้ป่วยประเมินตนเองอย่างไรว่าควรใช้การรักษาทางเลือกแบบนั้นต่อไป หรือ ประเมินจากอะไรว่าการปรับสูตรยา หรือการผสมสูตรยานั้นเหมาะสมกับตนเอง
- ในทัศนะของผู้ป่วยเอง ผู้ป่วยประเมินอย่างไรว่าสภาพเบาหวานของตนขณะนี้ ดี หรือ ไม่ดี/ ควบคุมได้ หรือควบคุมไม่ได้
- หากมีโอกาสบอกกับหมอที่ทำการรักษาเบาหวาน ผู้ป่วยอยากจะบอกอะไร
- หากมีโอกาสบอกหรือแบ่งปันประสบการณ์กับคนที่ เป็นเบาหวานด้วยกัน ผู้ป่วยอยากจะบอกอะไร
- (โดยการถามอาจไม่ถามเรียงตามลำดับหัวข้อ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม)

ภาคผนวก ก

ข้อมูลจากสมุดประจำตัวผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลลำพูน

ความรู้ทั่วไป

โรคเบาหวานคืออะไร

เบาหวานเป็นชื่อของกลุ่มอาการของโรคที่ร่างกายไม่สามารถใช้น้ำตาลได้ตามปกติซึ่งเกิดจากความผิดปกติของอินซูลิน ทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้น (ค่าปกติ 70 – 120 mg%)

สาเหตุของโรคเบาหวาน

สาเหตุการเป็นโรคเบาหวานยังไม่แน่นอน แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่อาจเป็นต้นเหตุของการเกิดโรค มีดังนี้

1. กรรมพันธุ์ มักพบโรคนี้ในผู้ที่บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เป็นเบาหวาน
2. จากเชื้อโรคหรือยาบางชนิดไปทำลายเซลล์ของตับอ่อน ทำให้ตับอ่อนไม่สามารถหลั่งฮอร์โมนอินซูลินได้เพียงพอ
3. ความอ้วน ความเครียด การไม่ออกกำลังกาย การตั้งครรภ์บ่อย

อาการของผู้ที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน อาการสำคัญมี 4 อย่างคือ

1. ปัสสาวะบ่อยและมาก มีมดขึ้น
2. คิมน้ำบ่อยและมาก
3. กินจุแต่ผอมลง
4. น้ำหนักลดและอ่อนเพลีย

นอกจากอาการแสดงที่สำคัญดังกล่าว ผู้ป่วยอาจมีอาการอื่นๆอีกมาก เช่น เป็นแผลหรือฝีง่ายแต่หายยาก คันตามผิวหนังและบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ เจ็บปวดตามกล้ามเนื้อ ชาตามมือเท้าหมดความรู้สึกทางเพศ ตามัว พร่า ต้องเปลี่ยนแว่นบ่อยๆ

โรคแทรกซ้อน

1. โรคแทรกซ้อนเฉียบพลัน หมายถึง โรคแทรกซึ่งเกิดขึ้นหลังเป็นเบาหวานในเวลาไม่นานนัก เกิดจากการที่น้ำตาลในเลือดสูงโดยตรง โรคแทรกซ้อนเฉียบพลันที่พบบ่อยได้แก่ อาการติดเชื้ ภาวะหมดสติจากน้ำตาลในเลือดสูงมากหรือต่ำมาก

2. **โรคแทรกซ้อนเรื้อรัง** หมายถึง โรคแทรกซ้อนซึ่งเกิดขึ้นหลังเป็นเบาหวานในเวลานานๆ อาจจะนานนับ 10 ปี หลังจากเป็นเบาหวานจะเกิดขึ้นซ้ำๆ โดยผู้ป่วยไม่รู้ตัว เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะรักษาให้คืนสภาพเดิมได้ยาก หรือไม่ได้เลย ได้แก่ หลอดเลือดหัวใจตีบตันหรืออุดตัน หลอดเลือดสมองตีบตัน ตาพร่า มัว ตาบอด ไตอักเสบ ไตเสื่อม ไตวาย ประสาทอักเสบ

โรคแทรกซ้อนมีมาก แต่สามารถป้องกันได้โดยการควบคุมรักษาเบาหวานให้ดี จะเกิดอาการแทรกซ้อนขึ้นได้น้อย และไม่รุนแรง

การดูแลตนเอง

1. ควบคุมอาหารอย่าปล่อยให้อ้วน ไม่รับประทานของหวาน
2. ออกกำลังกายพอควรและสม่ำเสมอ
3. หมั่นตรวจระดับน้ำตาลในเลือดและในปัสสาวะ
4. รับประทานยาหรือฉีดยาตามแพทย์สั่ง
5. งดสูบบุหรี่ สุราและของเค็ม
6. ดูแลรักษาเท้าให้สะอาดอยู่เสมอ ดังนี้ ล้างเท้าให้สะอาด เช็ดเท้าให้แห้ง ทานводน้ำมันตัดเล็บเท้าให้เป็นเส้นตรง ไม่เดินเท้าเปล่า สวมถุงเท้าสั้นหรือยาวที่สะอาด ไม่คับ หมั่นตรวจสอบเท้าก่อนสวม ใส่รองเท้าที่พอเหมาะพอดี
7. ทำจิตใจให้สบาย
8. มีลูกอมหรือน้ำตาลติดตัวไว้ เมื่อมีอาการหน้ามืด ใจสั่น หมดสติ ให้อมลูกอมหรือน้ำตาล เพื่อป้องกันการหมดสติจากน้ำตาลในเลือดต่ำเกินไป
9. ถ้ามีแผลหรือมีความผิดปกติใดๆ ควรปรึกษาแพทย์ทันที

ข้อเตือนใจ

โรคเบาหวานไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้

โรคเบาหวานสามารถควบคุมและรักษาให้เหมือนบุคคลปกติทั่วไปได้

ท่านควรปฏิบัติตามคำแนะนำ และไปรับบริการตามนัดทุกครั้ง

หากท่านมีข้อข้องใจหรือต้องการคำแนะนำเพิ่มเติม โปรดสอบถามเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ด้านหลังสมุดมีข้อความบอกกับผู้ที่พบผู้ป่วยมีอาการผิดปกติดังนี้

- ถ้าข้าพเจ้าเป็นลมหมดสติ หรือมีอาการผิดปกติ อาจจะมีอาการจากโรคเบาหวาน
- ถ้าข้าพเจ้าสามารถกลืนได้ โปรดให้น้ำตาล ลูกอม น้ำหวานหรือผลไม้
- ถ้าข้าพเจ้าไม่สามารถกลืนได้ หรือหมดสติ กรุณาเรียกแพทย์หรือส่งข้าพเจ้าไป

โรงพยาบาลทันที

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล

นางสาวสุภารัตน์ พัฒนรังสรรค์

วัน เดือน ปีเกิด

11 กุมภาพันธ์ 2511

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529

สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบุญวาทย์
วิทยาลัย จังหวัดลำปาง

พ.ศ. 2534

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา
สัตวศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2534 - 2538

เภสัชกร โรงพยาบาลกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

พ.ศ. 2538 – ปัจจุบัน

เภสัชกร โรงพยาบาลลำพูน จังหวัดลำพูน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved